
Juss-studentenes rettsinformasjon

Justis- og Beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, 14. november 2012
Vår ref.: VBW
Må alltid oppgis.

Høring – Forslag til endringer i utlendingsforskriften – Adgang til å ta lyd- og bildeopptak av asylregistreringen og asylintervjuet

Juss-Buss er positive til at man ønsker å øke rettssikkerheten til asylsøkere. Vi er enige i at lyd- og bildeopptak på flere måter kan bidra positivt til å sikre en rettferdig asylsøknadsbehandling.

Vi ser det som positivt at en gjennom bruk av bildeopptak senere i søknadsprosessen kan gå tilbake og oppklare uklarheter i en asylhistorie. For eksempel kan man avdekke feil begått av tolker. Videre kan det stadfestes om asylsøkeren var svært sliten, tydelig forvirret, ikke forstod spørsmålene, eller dersom vedkommende hadde et fysisk eller psykisk handikap som vanskeliggjorde intervjusituasjonen. Vi ser og en mulighet for at opptakene kan brukes i forbindelse med senere språktester av asylsøkeren.

Det er likevel klart at både lyd- og bildeopptak av asylintervjuet og asylregistreringen vil kunne utgjøre en ekstra byrde for søkeren. Filmingen kan bidra til at asylsøkeren blir mer nervøs og at han/hun kan føle seg mistenkeliggjort. At asylsøkeren føler seg usikker på situasjonen og blir stresset av eventuelle lyd- og bildeopptak er noe både politiet og utlendingsmyndighetene må ta med i betraktning når de vurderer asylhistorien i ettertid.

Juss-Buss mener det vil være avgjørende at asylsøkeren får forståelse for formålet med filmingen, og at dette kan bidra til å bedre selve asylsøkerprosessen. Dette mener vi er viktig for å skape tillit mellom den som skal intervjues og den som intervjuer. Det er derfor viktig at asylsøkeren blir gitt informasjon om filmingen og hva den blir brukt til. Et tiltak som kan bidra positivt til å bedre asylsøkernes rettssikkerhet i denne sammenhengen, er at også politiet/utlendingsmyndighetenes informasjon til asylsøkeren i forkant av intervjuet blir filmet. Slik kan man forsikre seg om at asylsøkeren faktisk blir opplyst om sine rettigheter og plikter i forbindelse med intervjuet, og at informasjon om formålet med filmingen kommer frem.

I forslaget fra departementet legges det ikke opp til at lyd- og bildeopptak skal gjøres rutinemessig i alle saker, men at det skal forbeholdes de sakene hvor det antas å være et "særskilt behov" for at slike opptak gjøres. Juss-Buss ser at en asylsøkers troverdighet kan trekkes i tvil langt senere i prosessen på grunn av korrigerende av bagatellmessige fakta, vi ønsker derfor at departementet skal presisere i hvilke tilfeller de anser det for å foreligge et "særskilt behov" for filming.

Vi er enige i at problemet er størst blant sårbare grupper, men å kunne gå tilbake og se hvordan en asylsøker har opplevd intervju situasjonen vil også være hensiktsmessige blant søkere som i utgangspunktet anses for ikke å være sårbare. At asylsøkere på dette stadiet ikke har en advokat å råføre seg med er et tilleggsargument for en utvidet bruk av filming. Å se asylintervjuet i ettertid vil være en god mulighet for advokaten å kontrollere hvilke faktiske opplysninger som er blitt lagt til grunn for vurderingene og avgjørelsen. Juss-Buss mener derfor at det burde vurderes hvorvidt man skal filme alle asylregistreringer. Dette hadde bedret rettssikkerheten for alle og ikke bare for en spesiell gruppe med "særskilte behov".

Det vil også være en mulighet for usikkerhet blant søkerne mer generelt, om det blir gjort opptak av noen intervjuer og registreringer, og andre ikke. Asylsøkerne er allerede i en utsatt og sårbar posisjon, mange av dem kommer fra land hvor informasjon som blir gitt av politi og myndigheter ikke kan stoles på. Vi mener derfor at det er viktig at departementet tar dette med i betraktning, og vurderer hvorvidt det faktisk at noen filmes og andre ikke, kan føre til usikkerhet blant søkergruppen som helhet. Juss-Buss er kritiske til at det vil bli opp til politiet å utarbeide interne retningslinjer og rutiner for å sikre en god prioritering og ressursutnyttelse ved bruk av lyd- og bildeopptak. Vi mener at denne prosessen bør være åpen, hjemlet i forskrift, for å sikre at advokater og andre som hjelper utlendinger i en søknadsprosess kjenner til systemet de jobber parallelt med.

Dersom dere har spørsmål kan Victoria Bendiksby Wilkinson nås på telefon 22 84 29 06 mellom kl 10.00 og 15.00 alle hverdager, unntatt onsdag.

Med vennlig hilsen for Juss-Buss,

Ved utlendingsrettsgruppa,

Astrid Iversen

Victoria B. Wilkinson

Benedikte C. Nilsen
Benedikte C. Nilsen

Magnus Osa Lie
Magnus Osa Lie

Siri Solend
Siri Solend